

SOTUNGIN LUKION OPETUSSUUNNITELMA

Tietoa, tunnetta ja toimintaa

*Julkaisija: Sotungin lukio, Vantaa
2005*

Taitto ja ulkoasu: Päivi Holländer

Valokuvat: Päivi Holländer, Kirsi Kukkola

Kansikuva: Päivi Holländer

◆ SISÄLLYSLUETTELO ◆

1	LUKIOKOULUTUKSEN TEHTÄVÄ JA ARVOPERUSTA	4
	1.1 Sotungin lukion toiminta-ajatus ja perustehtävät	4
	1.1.1 Toiminta-ajatus	4
	1.1.2 Arvoperusta	6
2	TOIMINTAKULTTUURI	8
	2.1 Toimintakulttuurin määrittely	8
	2.2 Oppimiskäsitys ja opiskeluympäristö	9
	2.3 Yhteistyö muiden oppilaitosten ja sidosryhmien kanssa	11
	2.3.1 Toisen asteen yhteistyö	11
	2.3.2 Yhteistyö muiden oppilaitosten ja sidosryhmien kanssa	11
	2.3.3 Kansainvälinen yhteistyö	13
	2.3.4 Opiskelijan osallisuus ja oppilaskuntatoiminta	13
	2.3.5 Toiminta turvallisuuden ja terveiden elämäntapojen edistämiseksi 14	
3	OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN	15
	3.1 Opintojen rakenne	15
	3.2 Painotukset ja opiskelijavalinta	16
	3.3 Tuntijako ja jaksojärjestelmä	16
	3.3.1 Tuntijako	16
	3.4 Kieliohjelma	18
	3.5 Itsenäisen opiskelun periaatteet	18
	3.7 Vieraskielinen opetus	20
	3.6 Etäopiskelu	20
4	OPISKELIJAN KANNUSTAMINEN JA TUKEMINEN	21
	4.1 Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö	21
	4.2 Ohjauksen järjestäminen	21
	4.3 Opiskelijahuolto	22
	4.4 Opiskelun erityinen tuki	23
	4.5 Kieli- ja kulttuuriryhmien opetus	24
5	ARVIOINTI	25
	5.1 Oppilaitoksen toiminnan arviointi	25
	5.2 Opiskelijan arviointi	25
	5.3 Kurssisuorituksen arviointi	26
	5.4 Arvosteluasteikko	27
	5.5 Arvioinnin suorittajat ja arviointiperusteista tiedottaminen	28
	5.6 Opintomenestyksen seuraaminen	29
	5.7 Opintojen hyväksilukeminen	30
	5.8 Oppiaineen oppimäärän arviointi	32
	5.9 Lukion oppimäärän suorittaminen	34
	5.10 Arvioinnin uusiminen ja oikaisu	34
	5.11 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot	35
6	OPPIMISTAVOITTEET JA KESKEISET SISÄLLÖT	38
	6.1 Eheyttäminen ja aihekokonaisuudet	38
	6.2 Aktiivinen kansalaisuus ja yrittäjyys	39
	6.3 Hyvinvointi ja turvallisuus	39
	6.4 Kestävä kehitys	40
	6.5 Kulttuuri-identiteetti ja kulttuurien tuntemus	40
	6.6 Teknologia	40
	6.7 Viestintä- ja mediaosaaminen	41

1 LUKIOKOULUTUKSEN TEHTÄVÄ JA ARVOPERUSTA

1.1 Sotungin lukion toiminta-ajatus ja perustehtävät

◆ 1.1.1 Toiminta-ajatus

Vantaan lukiot ovat laaja-alaisen yleissivistyksen antavia, jatko-opintoihin valmentavia ajanmukaisia oppilaitoksia, jotka huolehtivat jokaisesta opiskelijasta. Lukiot tukevat opiskelijan kasvua ja kehittymistä tasapainoiseksi, vastuuntuntoiseksi ja sivistyneeksi kansalaiseksi, jolla on kyky toimia kansainvälistyvässä, muuttuvassa yhteiskunnassa ja valmius elinikäiseen oppimiseen.

Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja vastaavilla muilla näytöillä.

Sotungin lukio on yleissivistävä, ylioppilastutkintoon ohjaava oppilaitos. Lukion tehtävä on antaa laaja yleissivistys, kehittää sekä opiskelijan sosiaalisia että opiskelutaitoja ja tukea häntä matkalla kohti jatko-opintoja ja työelämää.

Sotungin lukion visiona on olla avoin oppimisympäristö, jossa on tietoa, tunnetta ja toimintaa. Lukiomme vahvuusalueita ovat liikuntapainotteisuus, kansainvälisyys, tieto- ja viestintäosaaminen sekä etäopetus.

Liikuntapainotteisuus

Sotungin lukio tarjoaa lukioikäisille nuorille mahdollisuuden kehittyä urheilijoina. Koulumme tarjoaa tasokasta valmennusta useissa eri lajeissa ja pyrkii myös muussa toiminnassaan korostamaan liikunnan ja terveiden elintapojen merkitystä.

Kansainvälisyys

Koulumme pyrkii jatkuvasti verkostoitumaan kansainvälisesti. Toimintaamme sisältyy yhteistyö ystävyyskoulujen ja EU-rahoitteisten projektien ohella myös globaalien hankkeiden, kuten World school -tapahtuman puitteissa.

Tieto- ja viestintäosaaminen

Sotungin lukio pyrkii aidosti avoimeksi oppimisympäristöksi, jossa tieto- ja viestintätekniinen osaaminen nivoutuu luontevaksi osaksi kaikkea koulun toimintaa, niin opetusta, tapahtumia kuin eri yhteistyöprojektejakin.

Etäopetus

Erityisenä kehittämisalueena koulumme näkee virtuaalisen etäopettamisen.

◆ 1.1.2 Arvoperusta

Vantaan lukiodien toiminta perustuu Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteissa ilmaistuihin ja Vantaan kaupungin arvoihin. Vantaan kaupungin arvot ovat avoimuus, oikeudenmukaisuus, luovuus ja tuloksellisuus.

Arvot ovat toimintojamme ohjaavia ihanteita. Ne voidaan pukea sanoiksi, mutta tämä ei välttämättä ole osoitus niiden toteutumisesta. Ellei ole arvon edellyttämää tekoa, ei myöskään ole kyseistä arvoa. Kääntäen: koulun toimintojen kannalta haitalliset arvot eivät aina katoa vain sanallisesti niiden olemassaolo kiistämällä. Arvojen vaaliminen edellyttää valppautta. Oppimista edistävän arvomaailman tavoittelu alkaa ihanteiden ja arki-todellisuuden välisten ristiriitojen tunnistamisesta.

Korostamme toimintakulttuurissamme opiskelijoiden ohjaamista suvaitsevaisuuteen, aktiivisuuteen ja vastuuntuntoisuuteen. Näillä tarkoitamme seuraavia asioita:

Suvaitsevaisuus

Kansainvälistyvässä maailmassa koulun tärkeä tehtävä on kasvattaa suvaitsevia ja erilaisuudet tiedostavia ja hyväksyviä kansalaisia, jotka kunnioittavat toisten ihmisarvoa, hyväksyvät erilaisia kulttuureja ja pystyvät viestimään muiden kanssa. Pyrimme humanin ihmiskuvan pohjalta antamaan perustaa positiiviselle

minäkuvalle ja luomaan siten edellytyksiä elää täysipainoista elämää.

Aktiivisuus

Aktiivinen kansalainen hankkii tietoja ja ymmärrystä ympäröivästä maailmasta. Tällä tavalla Suomi voi tarjota jäsenilleen mahdollisuuden demokratian, tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden luomiseen. Koulun tehtävänä on ohjata opiskelijoita toimimaan aktiivisina, vastuuntuntoisina, joustavina ja yhteistyökykyisinä kansalaisina, jotka rakentavan kriittisesti tarkastelevat omaa ympäristöään ja yhteiskuntaa. Opiskelijat tiedostavat, että kansalaisilla on sekä oikeuksia että velvollisuuksia ja että aktiivinen toimija voi vaikuttaa itseään ja ympäristöönsä koskeviin ratkaisuihin.

Vastuuntuntoisuus

Koulu ohjaa opiskelijoita vastuuntuntoisuuteen. Vastuuntuntoinen nuori ottaa toiminnassaan huomioon oman ja lähimmäistensä henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin sekä koulun, ympäristön ja koko maailman. Hän kantaa myös vastuuta omasta opiskelustaan ja pystyy työskentelemään itsenäisesti ja joustavasti kehittäessään omia kykyjään ja taitojaan.

2 TOIMINTAKULTTUURI

2.1 Toimintakulttuurin määrittely

Sotungin lukiossa toimintakulttuuri luodaan yhteisellä sitoutumisella koulun toiminta-ajatuksen, arvoihin ja visioon. Toiminta-ajatus, arvot ja visiot tukeutuvat Vantaan kaupungin määrittelemiін tavoitteisiin sekä Sotungin lukion omaan strategiaan. Työyhteisö on sitoutunut arvojen ja vision toteuttamiseen sekä toimintakulttuurille asetettuihin tavoitteisiin.

Sotungin lukiossa on toimintakulttuuri, joka kasvattaa lukio-opiskelijoita vastuuntuntoisuuteen sekä kannustaa aktiivisuuteen. Toimintakulttuuri edistää opiskelijan sisäistä motivaatiota oppia ja osata.

Vastuuntuntoisuuden kasvattaminen lähtee opettajien omasta esimerkistä, joka näkyy erityisesti sitoutumisena yhteisesti tärkeiksi katsottuihin, koulun toimintaa ohjaaviin periaatteisiin. Korostamme hyvää ja kypsää

käytöstä sekä rehellisyyttä, tunnollisuutta ja täsmällisyyttä. Kasvatustyötä tehdään yhteistyössä kotien kanssa.

Toiminnan tulosten kannalta keskeisiä ovat luokkaopetustilanteet, oppilashuolto, opettajainkokoukset, opettajien yhteiset tiedotustilaisuudet sekä opettajien koulutus- ja suunnittelupäivät.

Oppilaskunta osallistuu aktiivisesti opettajien rinnalla toimintakulttuurin luomiseen. Tämä näkyy oppilaskunnan aitona kuulemisena päätöksenteon yhteydessä sekä opiskelijoiden kannustamisena palautteen ja ehdotusten antamiseen. Lisäksi jokainen työyhteisön jäsen pyrkii tukemaan opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksia luomalla opiskelijoita kannustavan ja rohkaisevan ilmapiirin.

2.2 Oppimiskäsitys ja opiskeluympäristö

Sotungin lukion oppimiskäsitys nähdään aktiivisena prosessina. Oppiminen tapahtuu opittavan aineksen, aikaisemmin muodostuneiden tietorakenteiden ja yksilön ajattelun pohjalta. Oppija rakentaa kuvansa maailmasta vuorovaikutuksessa opettajan, ympäristön ja muiden opiskelijoiden kanssa. Näissä vuorovaikutustilanteissa tapahtuu sisältöjen, merkitysten ja toimintatapojen oppimista.

Oppiminen on moniulotteinen prosessi, johon sisältyy

persoonallisuuden

kasvu,

sosiaalinen

kasvu,

tulevaisuuden

haasteisiin

varautuminen

ja taitotiedon

kasvaminen.

Oppiessaan

ihminen käsittelee

eri tavoin

hankkimiaan tietoja

ja kokemuksia ja

tuottaa uutta osaa-

mista, joka ilmenee

taitojen kehittymisenä, ymmärryksen lisääntymisenä sekä

kykyä tulkita asioita ja suhtautua asioihin ja ilmiöihin

uudella tavalla. Tasapainoisessa oppimisprosessissa ovat

mukana ihmisen kehittymisen kaikki ulottuvuudet.

Opetustilanteissa on keskeistä oppimisen taitojen kehitymistä edistävien oppimis- ja opiskeluympäristöjen

luominen. Tietoverkot ja kirjasto avaavat väyliä ja laajentavat

yksilön aktiivisen tiedonhankinnan, -tuottamisen,

osallistumisen ja verkottumisen mahdollisuuksia.

2.3 Yhteistyö muiden oppilaitosten ja sidosryhmien kanssa

◆ 2.3.1 Toisen asteen yhteistyö

Sotungin lukio muodostaa muiden vantaalaisten toisen asteen oppilaitosten kanssa verkoston, jonka jäsenet tekevät monitahoista yhteistyötä. Yhteistyö vahvistaa oppilaitosten osaamista ja toisen asteen yhteissuunnittelua.

Lukion opiskelijalla on oikeus valita opinto-ohjelmaansa kurseja muista vantaalaisista toisen asteen oppilaitoksista, etälukiosta ja aikuislukiosta. Pääsääntöisesti opiskelijat ohjataan suorittamaan Pakolliset kurssit omassa oppilaitoksessaan.

Sotungin lukio ylläpitää ja syventää yhteistyötä muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa, jolloin opiskelijalle tarjotaan tilaisuus laajentaa ja monipuolistaa oppimistaan henkilökohtaisten oppimistavoitteidensa mukaisesti.

◆ 2.3.2 Yhteistyö muiden oppilaitosten ja sidosryhmien kanssa

Sotungin lukiolla on valmiudet tehdä yhteistyötä Vantaan peruskoulujen, Vantaan Kesäakatemian, korkeakoulujen, ammattikorkeakoulujen, yritysten, yhteisöjen ja Vantaan kaupungin eri toimialojen kanssa. Osa yhteistyöstä voi olla tieto- ja viestintäteknikkaan perustuvaa.

Muita Sotungin lukion keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat valtakunnalliset ja alueelliset seurat ja yhteisöt. Sotungin lukio on mukana mm. Pääkaupunkiseudun Urheiluakatemiassa (Urhea), johon kuuluu pääkaupunkiseudun urheiluoppilaitoksia sekä korkeasteen oppilaitoksia. Yhteistyö Urheiluakatemian kanssa parantaa urheilijoiden opintomahdollisuuksia ja edistää heidän valmentautumistaan tulevaan ammattiin.

Opetushallituksen ja Sotungin lukion välinen yhteistyö toteutuu yhteisinä projekteina. Yhteistyötä tehdään myös pääkaupunkiseudun korkeakoulujen kanssa.

Tiedonhakuun ja -hallintaan valmentavaa yhteistyötä Sotungin lukio tekee Vantaan kaupunginkirjaston kanssa. Kaupunginkirjaston ja Sotungin lukion ja koulun kirjaston yhteinen kehittämisohjelma sekä yhtenevä materiaalin hankintaperiaate ja lainausjärjestelmä takaavat kiinteän yhteistyön säilymisen ja oman koulukirjaston aktiivisen kehittämisen.

Yhteistyötä tehdään mm. Sosiaalitoimen, eri yhteisöjen ja seurojen kanssa. Yhteistyö Tiedekeskus Heurekan toteutetaan vierailuina ja yhteisinä projekteina. Muita alueellisia yhteistyökumppaneita ovat Vantaan kesäakatemia ja Vantaan seurakunnat.

◆ 2.3.3 Kansainvälinen yhteistyö

Sotungin lukion kansainvälinen toiminta rikastuttaa opiskelijan ja sitä kautta toimintaympäristömme kulttuuri- ja arvopohjaa. Kansainvälisen yhteistyön avulla kasvaa sotunkilaisen opiskelijan suvaitsevaisuus ja erilaisuuden hyväksyminen, vahvistuu kulttuuri-identiteetti ja lisääntyy muiden kulttuurien tuntemus. Sotungin lukiolla on ystävyyskouluja Virossa, Ruotsissa ja Saksassa. Lukio toteuttaa myös EU-projekteja eri maiden koulujen kanssa, kulttuurimatkoja eri kielialueille ja on mukana World School -toiminnassa.

◆ 2.3.4 Opiskelijan osallisuus ja oppilaskuntatoiminta

Opiskelijat pääsevät ja heitä kannustetaan vaikuttamaan koulunsa toimintakulttuuriin ja päätöksentekoon. Oppilaskunnan edustajilla on läsnäolo- ja puheoikeus opettajien kokouksessa heitä koskevissa asioissa. Opiskelijoita voidaan kutsua työryhmien / tiimien jäseniksi ja heitä kuullaan opiskelijoita koskevissa kysymyksissä ja muutostilanteissa.

Oppilaskuntatoiminnalla on tärkeä rooli koulun kehittämistyössä ja kouluviihtyvyyden parantamisessa. Oppilaskuntatoiminta kehittää opiskelijoiden yhteiskunnallisia valmiuksia ja kasvattaa samalla opiskelijaa sosiaalisuuteen ja vastuunkantamiseen.

◆ 2.3.5 Toiminta turvallisuuden ja terveiden elämäntapojen edistämiseksi

Sotungin lukiossa vaalitaan opiskelijoiden sosiaalista ja psyykkistä hyvinvointia ja turvallisuutta sekä kiinnitetään huomiota fyysiseen opiskeluympäristöön. Koko kouluyhteisöllä on vastuu hyvästä ja suvaitsevasta työilmapiiristä. Tavoitteena on oppimista tukeva ilmapiiri yksilö- ryhmä- ja yhteisötasolla.

Koko kouluyhteisö tukee opiskelijan hyvinvointia. Opiskelijaa ei jätetä yksin vaikeassa elämäntilanteessa ja opiskeluun liittyvissä ratkaisuissa.

Sotungin lukiossa on laadittu turvallisuus- ja kriisisuunnitelma, jossa on määriteltä toimenpiteet opiskeluyhteisön terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi sekä menettelytavat ongelma-, onnettomuus- ja kriisitilanteissa.

3 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1 Opintojen rakenne

Lukio-opinnot muodostuvat pakollisista, valtakunnallisesti määritellyistä syventävistä ja koulukohtaisista kursseista. Koulukohtaiset kurssit voivat olla syventäviä ja soveltavia. Syventävät kurssit ovat opiskelijalle valinnaisia, oppiaineen pakollisiin kursseihin liittyviä kursseja, joita opiskelijan on valittava opinto-ohjelmaansa vähintään kymmenen.

Soveltavat kurssit ovat ehyttäviä kursseja, jotka sisältävät aineksia eri oppiaineista, menetelmäkursseja taikka saman tai muun koulutuksen järjestäjän järjestämiä ammatillisia opintoja tai lukion tehtävään soveltuvia muita opintoja.

Sotungin lukiossa voi suorittaa esimerkiksi liikunnan, musiikin, kuvataiteen, teatteritaiteen ja kirjallisuuden lukiodiplomeja.

3.2 Painotukset ja opiskelijavalinta

Lukion perustehtävänä on tarjota opiskelijoille monipuolista yleissivistävää koulutusta. Perustehtävän rinnalla Sotungin lukio kehittää omaa erityisosaamistaan urheilupainotteisena oppilaitoksena. Opetuslautakunta on päättänyt Sotungin lukion opiskelijavalinnan kriteerit, joiden perusteella vuosittain otetaan urheilulinjalle 40 – 60 % uusista opiskelijoista. Valintaperusteena käytetään valtakunnallista urheilulukioiden pisteytysjärjestelmää.

3.3 Tuntijako ja jaksojärjestelmä

Vantaan suomenkielisillä lukioilla on sama jaksojärjestelmä. Yhtenäinen jaksotus helpottaa toisen asteen oppilaitosten yhteistyötä, opiskelijoiden kurssivalintoja muista oppilaitoksista ja oppilaitosten yhteisten kurssien toteuttamista.

◆ 3.3.1 Tuntijako

Lukiossa noudatetaan valtakunnallista tuntijakoa pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien osalta. Lisäksi eri oppiaineissa voidaan järjestää Sotungin lukion omia syventäviä kursseja, jotka käyvät tarkemmin ilmi opetussuunnitelman ainekohtaisesta osasta. Opiskelijoille vuosittain jaettavassa opinto-oppaassa on kunkin kurssin kohdalla maininta, onko kysymyksessä valtakunnallinen vai koulun oma Syventävä kurssi.

Nuorille annettavan lukiokoulutuksen tuntijako:

OPPIAINE TAI AINERYHMÄ	OPISKELIJALLE PAKOLLISET KURSSIT	SYVENTÄVÄT VALTAKUNNALLISET KURSSIT
ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS	6	3
KIELET		
– PERUSOP. VLK. 1–6 ALKAVA KIELI (A-KIELI)	6	2
– PERUSOP. VLK. 7–9 ALKAVA KIELI (B-KIELI)	5	2
– MUUT KIELET		16
MATEMATIIKKA		
– LYHYT OPPIMÄÄRÄ	6	2
– PITKÄ OPPIMÄÄRÄ	10	3
YMPÄRISTÖ JA LUONNONTIETEET		
– BIOLOGIA	2	3
– MAANTIETE	2	2
– FYSIIKKA	1	7
– KEMIA	1	4
USKONTO/ELÄMÄKATSOMUSTIETO	3	2
FILOSOFIA	1	3
PSYKOLOGIA	1	4
HISTORIA	4	2
YHTEISKUNTAOPPI	2	2
TAITO- JA TAIDEAINEET	5	
– LIIKUNTA	2	3
– MUSIIKKI	1–2	3
– KUVATAIDE	1–2	3
TERVEYSTIETO	1	2
OPINTO-OHJAUS	1	1
PAKOLLISET KURSSIT	47–51	
SYVENTÄVÄT KURSSIT VÄHINTÄÄN		10
SOVELTAVAT KURSSIT		
YHTEENSÄ VÄHINTÄÄN	75	

3.4 Kieliohjelma

Sotungin lukiossa A-kielenä voi tällä hetkellä opiskella englantia, ruotsia, saksaa ja ranskaa, mikäli opiskelijoita tulee riittävästi. Mikäli opiskelijan valitsemassa A-kielissä ei ryhmää muodostu, hän voi suorittaa kyseisen kielen opinnot toisessa lukiossa tai hänen opetuksensa voidaan järjestää yhdessä lyhyen kielen ryhmän kanssa. Jos opiskelija ei saa opinto-ohjelmaansa kaikkia A-ruotsin kursseja, voi hän korvata kurssin vastaavalla B-ruotsin kursseilla, kuitenkin niin, että saadakseen suorituksen A-kielen oppimäärästä tulee hänellä olla suoritetuista ruotsin kursseista enemmistö A-kielen kursseja.

Peruskoulussa alkaneista B-kielistä ruotsin kielen opetus jatkuu lukiossa. Muissa B-kielissä kielen opiskelun peruskoulussa aloittaneet ohjataan sopiville lukiossa alkavan kielen kursseille tai A-kielen kursseille. Lukiossa tarjottavia alkavia B-kieliä voivat olla espanja, saksa, ranska, venäjä ja latina. Lisäksi voidaan järjestää kursseja muissakin kielissä kysynnän ja saatavien opettajien mukaan.

3.5 Itsenäisen opiskelun periaatteet

Itsenäinen opiskelu tapahtuu kokonaan tai osittain ilman lähiopetusta. Itsenäisen opiskelun tavoitteena on parantaa opiskelijoiden taitoa asettaa itselleen tavoitteita sekä tarkkailla ja ohjata omaa opiskeluaan. Samalla itsenäinen opiskelu tarjoaa mahdollisuuden opiskella ajasta ja paikasta riippumattomasti.

Opetussuunnitelman ainekohtaisessa osassa on mainittu ne kurssit, joiden oppisisällöt ovat luonteeltaan läsnäoloa edellyttäviä, eikä niitä siksi suositella itsenäisesti suoritettaviksi. Tällaisia ovat esimerkiksi laborointikurssit sekä suullisen kielitaidon kurssit.

Itsenäisestä suorittamisesta on aina erikseen sovittava kyseisen kurssin opettajan kanssa. Tämä on tehtävä jakson ensimmäisen työviikon aikana. Opettaja voi evätä oikeuden opiskella itsenäisesti, mikäli opiskelijan aikaisemmat oppimissuoritukset eivät osoita opiskelutavan edellyttämiä valmiuksia. Kurssin itsenäinen suorittaminen edellyttää etukäteen laadittua suunnitelmaa, jota opiskelija sitoutuu noudattamaan. Itsenäinen opiskelu on aina opettajan ohjauksessa tapahtuvaa. Itsenäisesti opiskeltavan opintokokonaisuuden sisällöstä ja kurssikokeen vaatimuksista sovitaan jokaisen opiskelijan kanssa

kirjallisesti. Kurssin suoritus katsotaan keskeytyneeksi ja sopimus rauenneeksi mikäli opiskelija ei noudata tehtyä sopimusta. Kurssia voi yrittää suorittaa itsenäisesti vain yhden kerran. Itsenäisesti opiskellusta kurssista edellytetään hyväksyttyä arvosanaa (vähintään 5 tai 5).

3.6 Etäopiskelu

Vantaan lukioissa etäopetus toteutetaan siten, että opiskelijalla on joustava mahdollisuus valita erilaisia tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntäviä opiskelumuotoja. Näitä opiskelumuotoja ovat virtuaalinen etäopiskelu, jossa lukiokurssi suoritetaan kokonaan ohjatusti verkon kautta sekä kokonaan tai osin itsenäinen tietoverkkoja hyödyntävä opiskelu.

Sotungin lukiossa opiskelija voi suorittaa aikuislukion oppimäärän Pakolliset kurssit (lukuun ottamatta pitkää matematiikkaa) etäopiskelun avulla. Lisäksi on tarjolla joitakin syventäviä kursseja.

3.7 Vieraskielinen opetus

Vieraskielisen opetuksen tavoitteena on kielitaidon ohella kehittää opiskelijoiden sosiaalisia taitoja ja jatko-opiskeluvalmiuksia. Samoin tavoitteena on madaltaa vieraiden kielten suullista ja kirjallista käyttökynnystä ja totuttaa vieraskielisten tietolähteiden hyödyntämiseen arkielämässä. Luonteva kielen hallinta helpottaa kansainvälistä vuorovaikutusta.

4 OPISKELIJAN KANNUSTAMINEN JA TUKEMINEN

4.1 Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Vuosittain kullekin ikäluokalle järjestetään omia vanhemmpainiltoja ja vanhemmat kutsutaan koulun yhteisiin tilaisuuksiin. Koteja tiedotetaan koulun tapahtumista ja muista opiskeluun liittyvistä asioista. Lisäksi koulun asioihin voi tutustua opinto-oppaan ja kotisivujen kautta.

Opiskelijoiden poissaoloja ja opiskelumennystä seuraavat ryhmänohjaajat ja opettajat. Tieto näistä menee koteihin todistuksen välityksellä. Tarvittaessa ryhmänohjaajat ottavat yhteyttä koteihin.

Opiskelijan täytettyä 18 vuotta häneltä pyydetään lupa keskustella tarvittaessa huoltajien kanssa hänen opintoihinsa ja koulunkäyntiinsä liittyvistä asioista. Mikäli täysi-ikäinen opiskelija ei anna tähän lupaa, voidaan opiskelijan opintoihin ja koulunkäyntiin liittyvistä asioista tarvittaessa tiedottaa huoltajille siltä osin, kuin tiedot ovat julkisia.

4.2 Ohjauksen järjestäminen

Sotungin lukion opiskelijoilla on oikeus saada tarvitsemaansa opinto-ohjausta sekä muuta tarvitsemaansa ohjausta. Opiskelijoiden ohjauksen tavoitteena on kannustaa opiskelijaa erityisosaamisen kehittämiseen ja

lukio-opintojen suorittamiseen sekä auttaa opiskelijaa tekemään kehityksensä kannalta mielekkäitä opiskeluvaihtoehtoja, antaa valmiuksia jatko-opintoihin ja työelämään siirtymiseen ja tukea opiskelijaa erilaisissa ongelmatilanteissa. Kaikkien oppilaitoksessa työskentelevien opettajien tulee osaltaan osallistua opiskelijoiden ohjaamiseen. Koulussamme on laadittu ohjauksen kokonaissuunnitelma.

4.3 Opiskelijahuolto

Opiskelijahuollon tehtävänä on opiskelijoiden fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ja ylläpitäminen. Tavoitteena on luoda oppimisen ja opiskelun kannalta turvallinen ja terve ympäristö sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä. Vastuu opiskelijahuollon toteutumisesta on osaltaan kaikilla oppilaitoksessa työskentelevillä.

Sotungin lukiossa toimii säännöllisesti kokoontuva moniammatillinen opiskelijahuoltoryhmä. Oppilaitokset laativat opetussuunnitelmatyön yhteydessä suunnitelman opiskelijahuollon toteuttamisesta yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa. Opettajilla ja opiskelijoilla on mahdollisuus tuoda ongelmalliseksi kokemiaan asioita opiskelijahuoltoryhmän käsiteltäviksi. Jos opiskelija tarvitsee oppilaitoksen ulkopuolisia sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluita, hänelle kerrotaan niistä, ja tarvittaessa hänet ohjataan palveluiden piiriin.

Opiskelijahuollon moniammatilliseen työryhmään voi kuulua rehtori, opinto-ohjaaja, opettajajäsen, tervey-

denhoitaja, lukioiden yhteinen psykologi ja muita oppilaitoksen päättämiä asiantuntijoita. Kouluterveydenhoidon lääkäri ja alueen sosiaalityöntekijä osallistuvat tarvittaessa koulussa tehtävään yhteistyöhön.

Opiskelijahuoltoryhmät määrittelevät oman oppilaitoksensa osalta kunnan alueella olevat yhteistyötahot erityispalveluiden määrittämiseksi.

4.4 Opiskelun erityinen tuki

Lukioissa erityistä tukea tarvitsevat ne opiskelijat, joiden opiskelun edellytykset ovat heikentyneet vamman, sairauden tai toimintavajavuuden vuoksi tai jotka tarvitsevat tukea mielenterveydellisiin, sosiaalisiin tai elämäntilanteeseen liittyen. Lukiolain mukaan opiskelijan opiskelu voidaan järjestää osittain toisin kuin lukiolaissa ja -asetuksessa sekä lukion opetussuunnitelmassa määrätään. Erityisjärjestelyitä tarvitsevien opiskelijoiden oppimistilanteet ja kokeet tulee järjestää siten, että opiskelijan yksilölliset tarpeet otetaan huomioon.

Ylioppilastutkintolautakunta on myös antanut ohjeet luku- ja kirjoitushäiriöiden huomioon ottamisesta ylioppilaskirjoituksissa.

Opiskelijahuoltoryhmä arvioi tarvittavat erityisjärjestelyt asiantuntijalausuntojen perusteella. Kullekin erityistä tukea tarvitsevalle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen suunnitelma opetuksessa ja opiskelussa tarvittavista erityisjärjestelyistä.

Mahdollisuuksien mukaan eriytetään opetusta ja voidaan turvautua oppilasta tukeviin erityisjärjestelyihin muun muassa koetilanteen toteuttamisessa. Tarpeen mukaan annetaan tukiopetusta. Päämääränä on oppilaiden tukeminen, auttaminen ja toiminnan joustavuus.

Kaikille lukion ensimmäisen vuoden opiskelijoille järjestetään lukitestit. Ainekohtaisen tukiopetuksen lisäksi lukihäiriöisille opiskelijoille järjestetään lukiopetusta ja heitä kannustetaan hankkimaan ajoissa lukitodistukset.

Opettajia kannustetaan hankkimaan koulutusta lukihäiriöstä ja muista yleisimmistä oppimista vaikeuttavista tekijöistä, opiskelijoiden tarvitsemista tukitoimista sekä keinoista ottaa oppimista vaikeuttavat tekijät huomioon opetuksessa.

4.5 Kieli- ja kulttuuriryhmien opetus

Maahanmuuttajille järjestetään suomi toisena kielenä -opetusta (S2). Oman uskonnon ja äidinkielen opetusta järjestetään lukiolain mukaisesti; opetus voidaan toteuttaa myös yhteistyössä muiden vantaalaisten lukioiden kanssa.

Lukioon tulevat maahanmuuttajaopiskelijat edustavat kieleltään ja kulttuuriltaan monia eri ryhmiä. Opiskelijoiden koulutustaustat vaihtelevat myös voimakkaasti. Näitä asioita huomioidaan opiskelijan ohjauksessa. Opiskelu-suunnitelman laadinnassa pyritään käyttämään mahdollisista peruskoulun opinnoista kertynyttä tietoa siirtolomakkeen muodossa. Tarvitseville järjestetään suomi toisena kielenä -opetusta, jonka avulla kehitetään opiskelijan edellytyksiä lukio-opintojen suorittamiseen. Oman uskonnon ja äidinkielen opetusta järjestetään lukiolain mukaisesti.

5 ARVIOINTI

5.1 Oppilaitoksen toiminnan arviointi

Toiminnalle asetetaan tavoitteet yhdessä. Myös tavoitteiden tarkistaminen ja parantelu on työyhteisön kollektiivinen prosessi. Toimintakulttuurin kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista mitataan yksilö- ja yhteisötasoilla. Mittareiksi voidaan ottaa työyhteisön omien kokemusten ohella myös palaute sidosryhmiltä ja opiskelijoilta. Tavoitteena on saada aikaan jatkuva ja mahdollisimman itseohjautuva prosessi. Prosessissa asetettujen tavoitteiden saavuttamista mitataan jatkuvasti palautteen avulla, prosessien toimivuutta tarkastellaan kriittisesti ja tavoitteiden sisältöä arvioidaan uudelleen.

5.2 Opiskelijan arviointi

Opiskelijan oppimisen arvioinnin tehtävänä on antaa opiskelijalle palautetta opintojen edistymisestä ja oppimistuloksista sekä lukion aikana että lukio-opiskelun päättyessä. Palautteen tarkoituksena on kannustaa ja ohjata opiskelijaa opintojen suorittamisessa.

Oppimisen arvioinnilla ohjataan ja kannustetaan oppimista sekä kehitetään opiskelijan kykyä itsearviointiin. Arviointi antaa tietoja

opiskelijan, opiskelijan huoltajan, kouluyhteisön sekä jatko-opintojen järjestäjien, työelämän ja muiden vastaavien tahojen tarpeita varten.

Tavoitteena on arvioida opiskelijan kykyä hallita ja käyttää oppiaineiden keskeisiä käsitteitä ja tietosisältöjä. Huomiota kiinnitetään myös tiedon analysointi-, käsittely- ja esittämistaitoihin.

Huoltajille lähetetään lukuvuoden alussa tiedote, jossa kerrotaan opiskelijan oppimisen arviointiperusteet, arvioinnissa käytettävät numerot ja kirjainmerkinnät selityksineen sekä päivät, jolloin jaksojen kurssiarvosanat annetaan opiskelijoille. Samoin opiskelijoille ja huoltajille tiedotetaan uusinta- ja oikaisu- mahdollisuuksista.

Opiskelijaa ohjataan arviointimaan omaa toimintaansa ja tunnistamaan omalle oppimistyytille ja kuhunkin oppimistehtävään sopivat opiskelutekniikat ja muut menettelytavat. Itseohjautuvuus ja oman työn arviointitaidot ovat tarpeen jatkoopinnoissa ja työelämässä.

5.3 Kurssisuorituksen arviointi

Opiskelijalle selvitetään kunkin kurssin alussa arvostelun ja kurssiarvosanan muodostumisen periaatteet. Kurssin arviointi perustuu kirjallisiin kokeisiin ja/tai opintojen jatkuvaan havainnointiin sekä esimerkiksi kurssiin sisältyvien harjoitustehtäviin ja muihin taidonnäytteisiin.

Jos kirjallisesti toteutettava koe ei todennetun oppimishäiriön vuoksi sovellu opiskelijalle, tarjotaan hänelle mahdollisuus kurssikokeen suorittamiseen jollakin korvaavalla tavalla. Kyseiset vaikeudet voidaan ottaa huomioon määrättäessä opiskelijan kurssiarvosanaa.

Myös itsenäisesti opiskellun kurssin arviointi tapahtuu edellä kuvattujen periaatteiden mukaisesti. Itsenäisesti opiskellusta kurssista edellytetään hyväksytyä arvosanaa (vähintään 5 tai S). Jos opiskelija saa itsenäisesti suoritetusta kurssista hylätyn arvosanan, hänet ohjataan suorittamaan kurssi lähiopetuksessa.

Opiskelija voi ehdottaa koetta tai muuta kuulustelua myös kurseihin kuulumattomista asiakokonaisuuksista. Näillä suorituksilla voi olla korottava vaikutus päästötodistuksen arvosanaan kyseisessä oppiaineessa.

5.4 Arvosteluasteikko

Numeroarvostelussa käytetään asteikkoa 4–10. Arvosana 5 osoittaa välttäviä, 6 kohtalaisia, 7 tyydyttäviä, 8 hyviä, 9 kiitettäviä ja 10 erinomaisia tietoja ja taitoja. Hylätty suoritus merkitään arvosanalla 4 tai H (hylätty soveltava tai koulukohtainen syventävä kurssi). Keskeytetty kurssi merkitään K-kirjaimella. Merkintää K käytetään silloin, kun opintosuoritus ei täytä arvosanoille 4 tai H määriteltyjä ainekohtaisia kriteereitä. Merkintä raukeaa kesäkuun uusintakuulustelupäivän jälkeen. Opiskelijan on uudelleen suoritettava kurssi joko osallistumalla opetukseen tai suorittamalla kurssi itsenäisesti.

Kunkin oppiaineen pakolliset ja opetussuunnitelman perusteissa määritellyt valtakunnalliset syventävät kurssit

arvioidaan numeroin. Muiden syventävien sekä soveltavien kurssien arviointitapoja voivat olla opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla numeroarviointi, suori-tusmerkintä (S = suoritettu), hylätty (H = hylätty) tai sanallinen arviointi (A). Kirjallisesti annettu sanallinen arviointi ja suullisesti arviointikeskustelussa annettu palaute voivat myös täydentää ja täsmentää numeroarvosanaa.

Toistaiseksi kesken oleva kurssisuoritus merkitään kirjaimella Z (suoritettu kurssi, josta puuttuu osasuoritus). Arvostelussa voidaan mahdollisesti käyttää myös arvostusta O (osallistunut).

5.5 Arvioinnin suorittajat ja arviointiperusteista tiedottaminen

Opiskelijan arvioinnista päättää kunkin oppiaineen tai aineryhmän osalta opettaja tai, jos opettajia on useita, opettajat yhdessä. Päätösarvioinnista päättävät rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä. Kurssikohtaisista arviointiperusteista tiedotetaan kunkin kurssin alkaessa. Opiskelijalla on oikeus saada tietoa arviointiperusteiden soveltamisesta häneen.

5.6 Opintomenestyksen seuraaminen

Opiskelijalla on mahdollisuus korottaa hyväksytyin kurssin arvosanaa joko suorittamalla kurssin itsenäisesti uudelleen tai osallistumalla yhden kerran uudelleen kurssin opetukseen ja kurssikokeeseen tai osallistumalla pelkään kurssikokeeseen. Kurssin arvosanoista parempi jää voimaan.

Opiskelijalla on mahdollisuus korottaa hylätyn kurssin (arvosana 4 tai H) arvosanaa kerran joko osallistumalla koeviikon kurssikokeeseen, uusintakuulusteluun tai osallistumalla uudestaan kurssille.

Opiskelijan, jolle on kertynyt kaksi hylättyä suoritusta saman oppiaineen kursseista, tulee saada henkilökohtaista ohjausta ryhmänohjaajalta, aineenopettajalta tai opinto-ohjaajalta.

Valitessaan kurssin suoritustavaksi opetukseen osallistumisen (vaihtoehtona itsenäinen suoritus tai etäopiskelu), opiskelija sitoutuu olemaan tunneilla läsnä ja työskentelemään aktiivisesti. Kaikki poissaolot on selvitettävä joko etukäteen tai välittömästi poissaolon jälkeen. Selitystä varten täytetään erillinen lomake, joka näytetään opettajalle kunkin oppiaineen tunnin alussa tai lopussa, vaihtoehtoisesti poissaolon voi selvittää lääkärintodistuksella.

Hyväksyttäviä poissaoloselityksiä ovat:

- ◆ sairaus ja välttämätön lääkärisäkäynti
- ◆ myönnetty loma (1–2 päivää ryhmänohjaaja, pidempi loma rehtori)
- ◆ koulun edustustehtävä tai toisen oppiaineen opinto käynti
- ◆ autokoulun kirjallinen koe, liukkaan kelin rata harjoittelu ja ajotutkinto

Jokainen ei-hyväksytty poissaolo vaikuttaa kurssin arvosteluun. Aloitettu kurssi katsotaan keskeytyneeksi kahden luvattoman poissaolon jälkeen. Oppitunneille ei saa tulla myöhästyneenä.

Opettaja voi edellyttää opiskelijalta lisänäyttöä, mikäli opiskelija on ollut poissa oppitunneilta.

5.7 Opintojen hyväksilukeminen

Rehtori hyväksyy lukion oppimäärään muualla suoritettujen opinnot. Päätös hyväksilukemisesta tehdään erikseen pyydettyä ennen mainittujen opintojen alkamista. Luettaessa hyväksi muissa oppilaitoksissa suoritettuja opintoja pitäydytään suoritusoppilaitoksen antamassa arvioinnissa.

Jos kyseessä on lukion opetussuunnitelmassa numeroin arvioitava kurssi, sen arvosana muutetaan lukion arvosa-na-asteikolle seuraavan vastaavuusasteikon mukaisesti:

asteikko 1-5	lukioasteikko	asteikko 1-3
1 (tydyttävä)	5	(välttävä) 1
2 (tydyttävä)	6	(kohtalainen) 1
3 (hyvä)	7	(tydyttävä) 2
4 (hyvä)	8	(hyvä) 2
5 (kiitettävä)	9 (kiitettävä), 10 (erinomainen)	3

Tapauksissa, joissa lukio ei voi päätellä, kumpaa lukion arvosanaa toisessa oppilaitoksessa suorittu kurssi vastaa, ylempää vai alemmaa, on vastaavuus määriteltävä opiskelijan eduksi. Ulkomailla suoritettujen opintojen voidaan lukea hyväksi lukio-opintoihin pakollisiksi, syventäviksi tai soveltaviksi kurseiksi. Mikäli ne luetaan hyväksi pakollisiin tai opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin

syventäviin kursseihin, tulee niistä antaa numero arvosana. Arvosanan määrittelyn tueksi voidaan tarvittaessa edellyttää lisänäyttöjä.

Opiskelijan siirtyessä oppiaineen pitkästä oppimäärästä lyhyempään hänen suorittamansa pitkän oppimäärän opinnot luetaan hyväksi lyhyemmässä oppimäärässä siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja Keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Näitä vastaavuuksia on määritelty tarkemmin opetus- ja suunnitelman oppiainekohtaisessa osassa. Tällöin pitkän oppimäärän kurssien arvosanat siirtyvät suoraan lyhyiden kurssien arvosanoiksi. Muut pitkän oppimäärän mukaiset opinnot voivat olla lyhyen oppimäärän syventäviä tai soveltavia kursseja oppiainekohtaisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Jos opiskelija pyytää, hänelle tulee järjestää lisäkuulustelu osaamistason toteutukseksi.

Siirryttäessä kesken oppimäärän lyhyemmästä pitempään oppimäärään, menetellään edellä olevien periaatteiden mukaisesti. Tällöin voidaan edellyttää lisänäyttöjä, ja tässä yhteydessä myös arvosana harkitaan uudelleen.

Maahanmuuttajaopiskelija arvioidaan suomi toisena kielenä -oppimäärän (S2) mukaan, jos opiskelija on valinnut sen oppimääräkseen riippumatta siitä, onko hänelle järjestetty erillistä suomi toisena kielenä -opetusta vai ei tai onko lukio voinut tarjota vain osan suomi toisena kielenä -kursseista. Suomen äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärän mukaisesti suoritettujen kurssien luetaan hyväksi täysmääräisesti suomi toisena kielenä -kursseihin, ja niistä saatu arvosana siirtyy suomi toisena kielenä -kurssin arvosanaksi. Opiskelijalla voi olla todistuksessaan arvosana vain joko suomen äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärästä tai suomi toisena kielenä -oppimäärästä (S2), mutta ei molemmista.

5.8 Oppiaineen oppimäärän arviointi

Oppiaineen oppimäärä muodostuu opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti opiskelemista pakollisista ja syventävistä kursseista sekä niihin läheisesti liittyvistä soveltavista kursseista. Soveltavien kurssien kuulumisesta eri oppiaineiden oppimääriin päätetään opetussuunnitelman oppiainekohtaisessa osassa. Samassa oppiaineessa eri opiskelijoilla voi olla erilaajuiset oppimäärät.

Opiskelijan opiskelusuunnitelma tarkentuu lukio-opintojen aikana. Sen laatiminen ja seuranta ohjaavat opiskelijaa tavoitteellisiin kurssivalintoihin.

Oppiaineen oppimäärän arvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien kurssiarvosanojen aritmeettisena keskiarvona. Mainituista opinnoista opiskelijalla saa olla hylättyjä kurssiarvosanoja enintään seuraavasti:

Opiskelusuunnitelman mukaisesti opiskeltuja, pakollisia ja opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä valtakunnallisia syventäviä kursseja	joista voi olla hylättyjä kurssiarvosanoja enintään
1–2 kurssia	0
3–5 kurssia	1
6–8 kurssia	2
9 kurssia tai enemmän	3

Oppiaineen oppimäärässä ovat mukana kaikki opiskelijan arvioidut pakolliset ja opetussuunnitelman perusteissa määritellyt valtakunnalliset syventävät kurssit, eikä mitään niistä voi jälkikäteen poistaa. Oppiaineen oppimäärään liittyvien muiden syventävien sekä soveltavien kurssien arviointitavasta päätetään tarkemmin opetussuunnitelman oppiainekohtaisessa osassa.

Mikäli opiskelija osoittaa erillisessä kuulustelussa suu-
rempaa kypsyyttä ja oppiaineen hallintaa kuin kurssien

arvostelusta määräytyvä oppiaineen arvosana edellyttää, tulee arvosanaa korottaa. Valtakunnallisissa opetus- suunnitelman perusteissa määriteltyjen pakollisten ja syventävien kurssien pohjalta muodostuvaa arvosanaa on mahdollista korottaa edellä mainitun erillisen kuulustelun lisäksi seuraavilla tavoilla:

- ◆ opetussuunnitelmassa määriteltyjen syventävien ja soveltavien kurssien pohjalta saadulla lisänäytöllä
- ◆ arvioinnin suorittajien harkinnan perusteella, mikäli opiskelijan tiedot ja taidot ovat oppiaineen päättövaiheessa kurssi-arvosanojen perusteella määräytyvää arvosanaa paremmat.

Lukioasetuksen määrittämin numeroarvosanoin arvioidaan kaikki pakollisten oppiaineiden oppimäärät sekä valinnaiset vieraat kielet. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä. Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain yhden kurssin sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää vain kaksi kurssia. Arvosanaa 4 ei voi muuttaa suoritusmerkinnäksi, jos opiskelija on suorittanut oppimäärää vain yhden kurssin. Opetussuunnitelmassa määritellyt muut lukion tehtävään soveltuvat opinnot arvioidaan siten kuin opetussuunnitelmassa määrätään.

5.9 Lukion oppimäärän suorittaminen

Opiskelijan henkilökohtaiseen opinto-ohjelmaan kuuluvia pakollisia, syventäviä ja soveltavia kursseja tulee olla opiskeltu vähintään siinä laajuudessa kuin ne on määritetty valtioneuvoston 14.11.2002 antamassa tuntijakopäätöksessä. (Valtioneuvoston asetus 955/2002).

Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän silloin, kun hän on suorittanut oppiaineiden oppimäärät edellä esitetyllä tavalla hyväksytysti ja lukion vähimmäiskurssimäärä 75 kurssia täyttyy. Oppilaitoskohtaisista syventävistä ja soveltavista kursseista voidaan lukea mukaan lukion oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat kurssit.

5.10 Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Opinnoissa etenemistä tai päättöarviointia koskevan päätöksen uusimista on pyydetty kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä.

Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Lukion koko oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle annetaan päättötodistus. Kesken lukion oppimäärän suorittamista eroavalle opiskelijalle annetaan erotodistus, johon merkitään arvostelu suoritetuista opinnoista. Yhden tai useamman aineen oppimäärän suorittaneelle annetaan todistus oppimäärän suorittamisesta.

Lukiossa käytetään seuraavia todistuksia:

- ◆ Lukion päättötodistus annetaan opiskelijalle, joka on suorittanut lukion koko oppimäärän.
- ◆ Todistus oppimäärän suorittamisesta annetaan, kun henkilö on suorittanut yhden tai useamman lukion oppiaineen oppimäärän.
- ◆ Todistus lukiosta eroamisesta (erotodistus) annetaan opiskelijalle, joka eroaa lukiosta ennen lukion koko oppimäärän suorittamista.

Lukion todistusten tulee sisältää seuraavat tiedot:

- ◆ todistuksen nimi
- ◆ koulutuksen järjestäjän nimi
- ◆ oppilaitoksen nimi
- ◆ opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- ◆ suoritettut opinnot
- ◆ todistuksen antamispäivämäärä ja rehtorin allekirjoitus
- ◆ tiedot oppilaitoksen todistuksenanto-oikeudesta
- ◆ arvosana-asteikko
- ◆ selvitys kielten oppimäärästä

ÄO/M =
äidinkielen-
omainen oppi-
määrä toisessa
kotimaisessa
kielessä (ruotsi/
suomi) S2 = suomi
toisena kielenä
vieraskielisille

opiskelijoille A = perusopetuksen vuosiluokilla 1–6
alkaneen kielen oppimäärä B1 = perusope-
tuksen vuosiluokilla 7–9 alkaneen yhteisen kielen oppimäärä B2
= perusopetuksen vuosiluokilla 7–9 alkaneen valinnaisen
kielen oppimäärä B3 = lukiossa alkaneen valinnaisen
kielen oppimäärä Suomi toisena kielenä vieraskielisille
opiskelijoille (S2) merkitään todistuksessa äidinkielen ja
kirjallisuuden kohtaan.

Mikäli opiskelijan opiskelema oma äidinkieli ei ole suomi,
ruotsi tai saame, se kirjataan soveltaviin opintoihin
omaksi kohdaksi otsikolla ”Muu opiskelijan äidinkieli”.

Lukion päättötodistukseen ja todistukseen oppimäärän
suorittamisesta merkitään opiskelijan opiskelemat
oppiaineet, niissä suoritettujen kurssien määrä sekä
kunkin oppiaineen arvosana sanallisesti ja numeroin
(esimerkiksi: kiitettävä...9) tai merkintä oppiaineen
hyväksytystä suorittamisesta (suoritettu).

Päättötodistukseen ja todistukseen oppimäärän suoritta-
misesta kuuluu myös kohta lisätietoja. Tähän kohtaan

merkitään päättötodistuksen liitteenä annettavat ja sitä täydentävät todistukset erillisistä näytöistä, kuten esimerkiksi suoritettut lukiodiplomit, suullisen kielitaidon kokeet sekä erittely muissa oppilaitoksissa suoritetuista lukion oppimäärään kuuluneista opinnoista, jotka eivät ole mukana oppiaineiden oppimäärien yhteydessä.

Mikäli opiskelija on opiskellut yli puolet oppiaineen oppimäärän kursseista muulla kuin koulun varsinaisella opetuskielellä, tulee siitä tehdä merkintä todistuksen lisätietoihin. Lukion erotodistukseen merkitään oppiaineet ja niissä suoritettut kurssit sekä kunkin kurssin arvosana tai merkintä kurssin suorittamisesta (suoritettu /hylätty).

Lukiossa pidetään opiskelijan opinnoista tiedostoa, josta ilmenevät suoritettut kurssit ja niiden arvosanat. Lukion koko oppimäärän suorittamisesta ei anneta yhteistä arvosanaa oppiaineiden arvosanojen keskiarvona eikä muullakaan tavalla. Todistukseen merkitään opiskelijan suorittama kokonaiskurssimäärä. Lukiokoulutuksen järjestäjä päättää todistusten ulkoasusta.

6 OPPIMISTAVOITTEET JA KESKEISET SISÄLLÖT

6.1 Eheyttäminen ja aihekokonaisuudet

Sotungin lukiossa eheyttävät aihekokonaisuudet toteutetaan Vantaan maantieteellinen asema, väestörakenne ja elinkeinorakenne huomioon ottaen. Samalla huomioidaan lukion liikuntapainotteisuus. Käytännön toteuttamismuotoina ovat integroivat kurssit sekä teemapäivät ja tapahtumat.

Valtakunnallinen lukion opetussuunnitelma määrittelee kuusi aihekokonaisuutta:

Aktiivinen kansalainen ja yrittäjyys

Hyvinvointi ja turvallisuus

Kestävä kehitys

Kulttuuri-identiteetti ja kulttuurien tuntemus

Teknologia ja yhteiskunta

Viestintä- ja mediaosaaminen

Näiden aihekokonaisuuksien kautta Sotungin lukiossa pyritään seuraaviin opetus- ja kasvatustavoitteisiin:

Opiskelijat kehittävät ymmärrystään demokratiasta ja sen käytännön toiminnasta

Opiskelijoilla on taitoa ja motivaatiota yhteiskunnalliseen osallistumiseen

Opiskelijat tuntevat vastuunsa elinympäristön tulevaisuudesta ja osaavat tehdä kestävän kehityksen kannalta järkeviä valintoja

Opiskelijoilla on kulttuurien kohtaamisen ja oman kulttuuri-identiteetin luomiseen riittävät tiedolliset, taidolliset ja asenteelliset valmiudet sekä pyrkimys suvaitsevaiseen ja erilaisuutta kunnioittavaan elämänasenteeseen

Opiskelijat osaavat hahmottaa tieteen, teknologian ja talouselämän vuorovaikutusta ja ymmärtävät näiden vaikutuksen yhteiskunnalliseen elämään ja kulttuuriin

Opiskelijoilla on valmiudet etsiä tietoa ja suhtautua siihen kriittisesti. Opiskelijat ymmärtävät tiedotusvälineiden roolin mielipiteiden ja kulttuurin muovaajana

6.2 Aktiivinen kansalaisuus ja yrittäjyys

Aihekokonaisuuden tarkoituksena on antaa opiskelijalle mahdollisimman monipuolinen kuva työelämästä, yrittäjyydestä ja vaikuttamisesta yhteiskunnassa. Lukiot tekevät yhteistyötä vantaalaisten yrittäjäjärjestöjen, yritysten, järjestöjen ja tiedotusvälineiden kanssa. Tavoitteena on vastuuntuntoinen, kriittinen ja osallistuva yhteiskunnan jäsen, joka haluaa ja osaa vaikuttaa.

6.3 Hyvinvointi ja turvallisuus

Kokemus hyvinvoinnista ja turvallisuudesta on yksilöllinen, mutta sen perusta on yhteisöllinen. Turvallisuuteen kuuluu myös kokemus oikeudenmukaisuuden toteutumisesta. Opiskelijoita kasvatetaan ottamaan vastuuta omasta toiminnastaan ja yhteisöstään sekä ymmärtämään yhteisönsä hyvinvoinnin perusedellytykset. Vantaan lukioiden toimintakulttuuri tähtää siihen, että opiskelija osaa kohdata muutoksia ja epävarmuutta, tunnistaa vaikeat ongelmat ja osaa hakea niihin apua yhteiskunnan turvaverkostolta ja että opiskelija osaa käsitellä pettymyksiä ja ristiriitoja väkivallattomasti.

6.4 Kestävä kehitys

Kestävän kehityksen päämääränä on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvän elämän mahdollisuudet. Kestävää kehitystä tulee tarkastella ekologisesta, taloudellisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta. Toteutuksessa otetaan huomioon Vantaan kaupungin ja Vantaan lukioiden yhteinen kestävän kehityksen linjaus. Tavoitteena on kansalainen, joka osaa ja tahtoo toimia kestävän kehityksen puolesta.

6.5 Kulttuuri-identiteetti ja kulttuurien tuntemus

Tavoitteena on ohjata ja rohkaista opiskelijoita paikallisen ja oman kansallisen kulttuuriperinnön arvostamisessa, kehittämisessä ja hyödyntämisessä osana omaa identiteettiään. Lukiot toimivat yhteistyössä Vantaan ja lähialueiden eri kulttuuritahojen kanssa. Kulttuuri-identiteettiin sisältyy avoimuus ja suvaitsevaisuus sekä pyrkimys kriittiseen ajatteluun. Kansainvälinen yhteistyö antaa edellytyksiä ennakkoluulottomalle suhtautumiselle muita kulttuureja kohtaan.

6.6 Teknologia

Teknologian kehityksen lähtökohtana on ihmisen tarve parantaa elämisen laatua ja helpottaa elämäänsä työ- ja vapaa-aikana. Vantaalaisissa lukioissa aihekokonaisuus-

den toteutuksessa otetaan huomioon Vantaan elinkeino- rakenne sekä erityispiirteet logistisesti ja liikenteellisesti merkittävänä kaupunkina. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää teknologian merkityksen lähialueen historian käännekohtissa, osaa arvioida muutosta agraarikulttuurista korkean teknologian kaupungiksi sekä omasta, ympäristön että yhteiskunnallisesta näkökulmasta ja tuntee teknologian sovellutuksia käytännössä.

6.7 Viestintä- ja mediaosaaminen

Viestintä- ja mediaopetuksen tavoitteena on tukea yksilön identiteetin rakentumista mediakulttuurissa. Koska viestintä ja media ovat merkittäviä tiedon ja esteettisten elämysten tarjoajia ja tuottajia, vahvistetaan opiskelijan aktiivista ja kriittistä suhdetta mediaan ja sen tarjoamiin arvomaailmoihin.

Opetuksessa annetaan keinoja, välineitä ja valmiuksia vuorovaikutteiseen viestintään. Viestinnän ja median avulla rakennetaan ja tuetaan koulun yhteisöllisyyttä. Tässä hyödynnetään yhteistyötä alueellisen median kanssa.

Tavoitteena on osallistuva, itsenäinen, medialukutaitoinen kansalainen, joka osaa huolehtia yksityisyyden suoja- taan ja tietoturvastaan ja ottaa huomioon viestinnän eettiset vastuukysymykset.

